

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Інженерно-будівельний інститут
Кафедра організації будівництва та охорони праці

СИЛАБУС

Освітнього компонента - ВК 2

Навчальна дисципліна - **Професійна та цивільна безпека**

Освітній рівень	другий (магістерський)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	191	Архітектура та містобудування
Освітня програма	ОПП « Архітектура будівель і споруд »	
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS (90 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	розрахунково - графічна робота	
Форми семестрового контролю	залік	

Викладачі:

Книш Олексій Ігоревич, к.т.н., доцент кафедри ОБіОП, knyshei@ogasa.org.ua

В процесі вивчення даної дисципліни студенти **ЗНАЙОМЛЯТЬСЯ З ОСНОВНИМИ ЗАКОНАМИ РОЗВИТКУ ВИРОБНИЧИХ НЕБЕЗПЕК В БУДІВЕЛЬНОМУ ВИРОБНИЦТВІ, МОЖЛИВОСТЯМИ ЇХ ПОПЕРЕДЖЕННЯ В ПРОЕКТНІЙ ПРАКТИЦІ ТА ОСНОВАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НА СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ІНДИВІДУАЛЬНИМИ І КОЛЕКТИВНИМИ ЗАСОБАМИ ЗАХИСТУ ТА ЗДОБУВАЮТЬ НАВИЧКИ З ОЦІНЮВАННЯ СТАЛОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.**

Наприклад: вміння визначати ресурси та резерви виробничих сил будівельної організації в залежності від ступеня важкості та професійного ризику дислокованих робочих місць та проводити ідентифікацію надзвичайних ситуацій, досліджувати умови їх виникнення і розвитку та забезпечувати скоординовані дії що до попередження їх на суб'єкті господарювання відповідно до своїх професійних обов'язків.

Передумовами для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: безпека життєдіяльності; технологія будівельного виробництва, інженерне обладнання будівель, конструкції будівель.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знати і застосовувати в професійному спілкуванні основні поняття і терміни в сфері архітектури та містобудування.

ПРН 2. Використовувати спеціалізовані комп'ютерні програми та інтернет-портали для отримання інформації в архітектурно-містобудівних дослідженнях і в процесі проектування.

ПРН 3 Знати і враховувати державні будівельні норми в проектуванні будівель та споруд, при виконанні проектів реконструкції архітектурних об'єктів, в містобудівному та ландшафтному проектуванні.

ПРН 4. Вміти поєднувати самостійну і колективну роботу, розробку архітектурної частини проекту з діяльністю фахівців суміжних спеціальностей для забезпечення комплексного і якісного вирішення професійних проблем.

ПРН 5. Передбачати відповідальність за ефективність і наслідки прийняття рішень в галузі архітектури та містобудування, дотримуватись основ професійної етики.

ПРН 6. Враховувати нормативні вимоги при вирішенні інженерно-технічних, санітарно-гігієнічних, екологічних, економічних та безпекових питань в архітектурно-містобудівному проектуванні.

ПРН 7. Знати і враховувати можливість використання енергоефективних та інших інноваційних технологій в архітектурно-містобудівному проектуванні.

ПРН 9. Визначити методи реалізації творчої задачі з урахуванням вирішення складних архітектурно-художніх, функціонально-планувальних і конструктивно-технологічних завдань. Досягати виконання у встановлений термін всіх етапів і стадій архітектурно-містобудівного проектування, розробки всіх розділів комплексного проекту і пояснювальної записки, здійснювати авторський нагляд.

ПРН 14. Розробляти комплексні архітектурно-містобудівні проекти нового будівництва і проекти реконструкції та реставрації існуючих об'єктів.

ПРН 15. Орієнтуватись у видах законів та інших законодавчих актів в галузі реконструкції міських територій, нормах проектування та реконструкції міських територій, ролі органів управління законодавчої і виконавчої влади усіх рівнів в цьому процесі; описати взаємовідносини суб'єктів проектно-будівельного комплексу; показати класифікацію містобудівних систем в Україні, склад, зміст, порядок розробки і погодження містобудівної документації.

ПРН 17. Аналізувати, класифікувати інформацію для вирішення проектно-творчої задачі; застосовувати основні методи проектування для ефективного вирішення творчої задачі; самостійно розробляти проекти громадських, житлових, містобудівних об'єктів.

Диференційовані результати навчання:

знати:

- законодавство про охорону праці в галузі будівництва;
- права, обов'язки та відповідальність працівника і керівника підприємства або закладу невиробничої сфери;
- державні нормативні акти про охорону праці (НПАОП), міжгалузеві, галузеві та міждержавні, міжгалузеві нормативні акти (ISO, EC/ET/21);
- організацію цивільного захисту на суб'єкті господарювання;

- заходи з попередження надзвичайних ситуацій;
- організацію робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

володіти:

- навичками з розробки і впровадження безпечних технологій
- методами вибору оптимальних умов і режимі праці;
- методиками проектування робочих місць на основі сучасних технологічних та наукових досягнень в галузі охорони праці;
- системами розробки методичного забезпечення і проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці;
- навичками з надання допомоги та консультації працівників з практичних питань безпеки праці;
- методикою прогнозування можливої радіаційної, хімічної, біологічної (бактеріологічної) обстановки, яка може виникнути в наслідок надзвичайних ситуацій;
- методикою оцінки стійкості роботи суб'єктів господарювання до дій різних вражаючих факторів.

вміти:

- використовувати гарантії прав громадян на охорону праці: встановлення робочого часу і часу відпочинку, пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці;
- встановлювати контроль та нагляд за станом охорони праці;
- організувати навчання з питань охорони праці;
- організувати атестацію робочих місць за умовами праці;
- проводити ідентифікацію надзвичайних ситуацій, досліджувати умови їх виникнення і розвитку та забезпечувати скоординовані дії що до попередження їх на суб'єкті господарювання відповідно до своїх професійних обов'язків;
- практично здійснювати заходи захисту персоналу і населення , в межах своїх повноважень, від наслідків аварій, катастроф, стихійного лиха і застосування зброї

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва тем				
		лекції	практичні	лабораторні	самостійна
1	Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці	2	2	-	8
2	Міжнародні норми і законодавство України в галузі охорони праці	2	2	-	7
3	Гігієнічне прогнозування виробничого процесу з чіткими зв'язками із використанням ризикоорієнтованого методу	2	2	-	7
4	Гігієнічне прогнозування виробничого процесу з нечіткими зв'язками із використанням ризикоорієнтованого методу	2	2		7
5	Єдина державна система цивільного захисту та повноваження суб'єктів забезпечення цивільного захисту.	2	2		7
6	Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій.	2	2		7
7	Запобігання надзвичайним ситуаціям, реагування на надзвичайні ситуації та ліквідація їх наслідків.	2	2		7
8	Організація цивільного захисту на суб'єкті господарювання.	2	2		8
	Всього	16	16	-	58

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за навчальною дисципліною **«Професійна та цивільна безпека»** складає 60 балів та 100 балів відповідно і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Вид контролю	Кількість у семестрі		
Розрахунково-графічна робота	1	20	40
Контроль знань:			
- Поточний контроль знань (стандартизовані тести)	2	10	20
- Підсумковий (семестровий) контроль знань	1	30	40
Разом		60	100

Розрахунково-графічну роботу передбачено з теми «Захисні споруди цивільного захисту». Робота складається з двох частин: розрахункової та графічної і виконується у вигляді пояснювальної записки, що включає графічну частину (формат А-4). В роботі пропонується розробка конструктивних рішень для будівництва сховищ цивільного захисту. Студентові необхідно скласти функціональну схему та оснастити приміщення споруди обладнанням для захисту працюючих. Методичні рекомендації до виконання розрахунково-графічної роботи[].

Один раз в семестрі проводиться поточний контроль знань – **варіативний бліц контроль ключових термінів теоретичної частини** (20 тестових питань), наприклад

1. Виробнича втома, її види і причини.
2. Вимоги безпеки до конструкції виробничого обладнання та робочих місць
3. Психофізіологічне обґрунтування режиму праці і виробництва.
4. Вимоги безпеки про виконання робіт підвищеної небезпеки.
5. Ергономічні вимоги до систем управління виробничим обладнанням.
6. Фізіологічні і психологічні функції людини в процесі праці.
7. Трудові функції працівника в умовах сучасного виробництва.
8. Європейська модель економічного стимулювання охорони праці.

Підсумковий контроль знань проводиться для студентів, що не змогли з будь яких причин набрати необхідну кількість балів, або для студентів, що бажають збільшити вже набрану кількість балів. Підсумковий контроль знань здійснюється у вигляді усної бесіди з викладачем (комісією викладачів) по тематиці навчальної дисципліни.

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Кодекс цивільного захисту України.
2. Кодекс законів про працю України.
3. Закон України « Про об'єкти підвищеної небезпеки ».
4. ДБН В-2.2.5-97 Будинки і споруди. Захисні споруди цивільної оборони.
5. ДСТУ 2293:2014 Охорона праці. Терміни та визначення понять.
4. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П., Чорна О.Г. Інтегрований курс безпеки життєдіяльності (теоретичні основи): Навч. посіб. - Кам'янець- Подільський: Буйницький О.А., 2009. - 200 с.
5. Атаманчук П.С., Мендерецький В.В., Панчук О.П., Чорна О.Г. Безпека життєдіяльності та охорона праці (Практичний курс): Навчальний посібник. - Кам'янець-Подільський: "Думка", 2010. - 152 с.
6. Книш А.І Чекулаєв Д.І., Романюк В.П. Конспект лекцій з дисципліни «Професійна та цивільна безпека» для студентів всіх спеціальностей ОДАБА освітнього рівня «магістр»: ОДАБА, 2021. – 71 с.
7. Книш А.І Чекулаєв Д.І., Романюк В.П. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Професійна та цивільна безпека» для студентів всіх спеціальностей ОДАБА освітнього рівня «магістр»: ОДАБА, 2021. – 92 с.

8. Чекулаєв Д.І., Романюк В.П. Методичні вказівки до РГР з дисципліни «Професійна та цивільна безпека» за темою «Захисні споруди цивільного захисту» для студентів всіх спеціальностей ОДАБА освітнього рівня «магістр»: ОДАБА, 2021. – 26 с.

Допоміжні джерела інформації

9. Закон України "Про охорону праці". //Голос України, №224, 14.10.1992.Редакція від 20.01.2018, підстава 2249-12 Закон України „Про охорону праці" від 21 листопада 2002 року.
- 10.Конвенція МОП 187 «Про основи, що сприяють безпеці й гігієні праці». 19. 7.Концепція освіти з напрямку "Безпека життя і діяльності людини". - "Освіта України", № 50, 12.12.97. Міжнародний стандарт SA8000: 2001 «Соціальна відповідальність».2001року SA8000: 2001 Social Accountability International.
- 11.Міжнародний стандарт ISO 26000:2010 – «Настанова по соціальній відповідальності». ISO 26000: 2010 (Draft) Guidance on Social Responsibility.
- 12.Міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007 Occupational health and safety management systems–Requirements.Системи менеджменту охорони праці – Вимоги.
- 15.Міжнародний стандарт OHSAS 18002, Guidelines for the implementation of OHSAS 18001. Настанова по впровадженню OHSAS 18001